

ALÞINGISTÍÐINDI

1959

SJÖTUGASTA OG NÍUNDA LÖGGJAFARÞING

A

ÞINGSKJÖL

MEÐ MÁLASKRÁ

REYKJAVÍK
RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG
1960

Skammstafanir.

- A = A-deild Alþt. = þingskjölin.
afgr. = afgreitt.
allshn. = allsherjarnefnd.
Alþ. = Alþingi.
Alþfl. = Alþýðuflokkur.
alþm. = alþingismaður.
Alþt. = Alþingistiðindi.
aths. = athugasemd.
atkv. = atkvæði.
atkvgr. = atkvæðagreiðsla.
atvmrh. = atvinnumálaráðherra.
atvmrn. = atvinnumálaráðuneytið.
B = B-deild Alþt. = umræður um samþykkt lagafrumvörp.
brbl. = bráðabirgðalög.
breyt. = breyting.
brtt. = breytingartillaga.
C = C-deild Alþt. = umræður um fallin lagafrumvörp og óútrædd.
D = D-deild Alþt. = umræður um þingsályktunartillögur og fyrirspurnir.
d. = deild.
dm. = deildarmaður.
dómsmrh. = dómsmálaráðherra.
dómsmrn. = dómsmálaráðuneytið.
Ed. = efri deild.
félmrh. = félagsmálaráðherra.
félmrn. = félagsmálaráðuneytið.
fjhn. = fjárhagsnefnd.
fjmrh. = fjármálaráðherra.
fjmrn. = fjármálaráðuneytið.
fjvn. = fjárveitinganefnd.
flm. = flutningsmaður.
form. = formaður.
forsrh. = forsætisráðherra.
Framsfl. = Framsóknarflokkur.
frsm. = framsögumaður.
frv. eða frumv. = frumvarp.
frvgr. = frumvarpsgrein.
fskj. = fylgiskjal.
fsp. = fyrirspurn.
gr. = grein.
grg. = greinargerð.
heilbr.- og félmn. = heilbrigðis- og félagsmálanefnd.
hl. = hluti.
hv. eða háttv. = háttvirtur.
hæstv. = hæstvirtur.
l. = lög.
lagafrv. = lagafrumvarp.
landbn. = landbúnaðarnefnd.
landbrh. = landbúnaðarráðherra.
landsk. = landskjörinn.
málsgr. eða mgr. = málsgrein.
másl. = málsliður.
meðnm. = meðnefndarmaður.
menntmn. = menntamálanefnd.
mþn. = millipinganefnd.
n. = nefnd (með þingskjalsnúmeri = nefndarálit (n. 123)).
nál. = nefndarálit.
Nd. = neðri deild.
nm. = nefndarmaður.
ráðh. = ráðherra.
rn. = ráðuneyti.
rökst. = rökstudd.
samgm. = samgöngumál.
samgmn. = samgöngumálanefnd.
samvn. = samvinnunefnd.
samþ. = samþykkt.
samþm. = samþingismaður.
shlj. = samhljóða.
Sjálfstfl. = Sjálfstæðisflokkur.
sjútn. = sjávarútvegsnefnd.
skrif. = skrifari.
Sósfl. = Sameiningarflokkur alþýðu, Sóssalista-flokkurinn.
stafl. = stafliður.
stj. = stjórn.
stjfrv. = stjórnarfrumvarp.
stjskr. = stjórnarskrá.
stjskrfrv. = stjórnarskráfrumvarp.
stjskrn. = stjórnarskrárnefnd.
Sp. = sameinað þing.
till. = tillaga.
tillgr. = tillögugrein.
tölul. = töluliður.
umr. = umræða.
utanrnmn. = utanríkismálanefnd.
utanrrh. = utanríkisráðherra.
vatill. = viðaukatillaga.
viðskmrh. = viðskiptamálaráðherra.
viðskmrn. = viðskiptamálaráðuneytið.
þ. = þing.
þál. = þingsályktun.
þáltill. = þingsályktunartillaga.
þfkn. = þingfararkaupnefnd.
þingd. eða þd. = þingdeild.
þingdm. eða þdm. = þingdeildarmaður.
þingmfrv. eða þmfrv. = þingmannafrumvarp.
Þjóðvfl. = Þjóðvarnarflokkur.
þm. = þingmaður.

Skammstafanir.

þm. A-Húnv. = þingmaður Austur-Húnvetninga.
 þm. Ak. = þingmaður Akureyringa.
 þm. A-Sk. = þingmaður Austur-Skaftfellinga.
 þm. Árn. = þingmaður Árnesinga.
 þm. Barð. = þingmaður Barðstrendinga.
 þm. Borgf. = þingmaður Borgfirðinga.
 þm. Dal. = þingmaður Dalamanna.
 þm. Eyf. = þingmaður Eyfirðinga.
 þm. G-K. = þingmaður Gullbringu- og Kjósarsýslu.
 þm. Hafnf. = þingmaður Hafnarfjarðarkaupstaðar.
 þm. Ísaf. = þingmaður Ísafjarðarkaupstaðar.
 þm. Mýr. = þingmaður Mýramanna.
 þm. N-Ísf. = þingmaður Norður-Ísfirðinga.
 þm. N-M. = þingmaður Norðmýlinga.
 þm. N-Þ. = þingmaður Norður-Þingeyinga.
 þm. Rang. = þingmaður Rangæinga.
 þm. Reykv. = þingmaður Reykvikinga.
 þm. Seyðf. = þingmaður Seyðfirðinga.
 þm. Siglf. = þingmaður Siglfirðinga.
 þm. Skagf. = þingmaður Skagfirðinga.
 þm. S-M. = þingmaður Sunnmýlinga.
 þm. Snæf. = þingmaður Snæfellinga.
 þm. Str. = þingmaður Strandamanna.
 þm. S-Þ. = þingmaður Suður-Þingeyinga.
 þm. Vestm. = þingmaður Vestmannaeyinga.
 þm. V-Húnv. = þingmaður Vestur-Húnvetninga.
 þm. V-Ísf. = þingmaður Vestur-Ísfirðinga.
 þm. V-Sk. = þingmaður Vestur-Skaftfellinga.
 þskj. = þingskjal.

ÁB = Ásgeir Bjarnason, þm. Dal.
 ÁÐ = Ágúst Þorvaldsson, 1. þm. Árn.
 BBen = Bjarni Benediktsson, 1. þm. Reykv.
 BFB = Björn Fr. Björnsson, 2. þm. Rang.
 BjörgJ = Björgvin Jónsson, þm. Seyðf.
 BjörnJ = Björn Jónsson, 8. landsk. þm.
 BÓ = Björn Ólafsson, 2. þm. Reykv.
 BP = Björn Pálsson, þm. A-Húnv.
 BSt = Bernharð Stefánsson, 1. þm. Eyf.
 EggÐ = Eggert G. Þorsteinsson, 2. landsk. þm.
 EI = Einar Ingimundarson, þm. Siglf.
 EmJ = Emil Jónsson, 4. landsk. þm.

EOI = Einar Olgeirsson, 3. þm. Reykv.
 EystJ = Eysteinn Jónsson, 1. þm. S-M.
 FRV = Finnbogi R. Valdimarsson, 5. landsk. þm.
 FS = Friðjón Skarphéðinsson, 11. landsk. þm.
 GeirG = Geir Gunnarsson, 7. landsk. (vara)þm.
 GÍG = Guðmundur Í. Guðmundsson, 6. landsk. þm.
 GÍslG = Gísli Guðmundsson, þm. N-Þ.
 GÍslJ = Gísli Jónsson, þm. Barð.
 GJóh = Gunnar Jóhannsson, 3. landsk. þm.
 GTh = Gunnar Thoroddsen, 6. þm. Reykv.
 GuðlG = Guðlaugur Gíslason, þm. Vestm.
 GunnG = Gunnar Gíslason, 2. þm. Skagf.
 GÞG = Gylfi Þ. Gíslason, 5. þm. Reykv.
 HÁ = Halldór Ásgrímsson, 2. þm. N-M.
 HermJ = Hermann Jónasson, þm. Str.
 HS = Halldór E. Sigurðsson, þm. Mýr.
 HV = Hannibal Valdimarsson, 1. landsk. þm.
 IngJ = Ingólfur Jónsson, 1. þm. Rang.
 JÁ = Jón Árnason, þm. Borgf.
 JóhH = Jóhann Hafstein, 4. þm. Reykv.
 JR = Jónas G. Rafnar, þm. Ak.
 KGuðj = Karl Guðjónsson, 7. landsk. þm.
 KJJ = Kjartan J. Jóhannsson, þm. Ísaf.
 KK = Karl Kristjánsson, þm. S-Þ.
 LJós = Lúðvík Jósefsson, 10. landsk. þm.
 MÁM = Matthías Á. Mathiesen, þm. Hafnf.
 MJ = Magnús Jónsson, 2. þm. Eyf.
 ÓB = Ólafur Björnsson 4. (vara)þm. Reykv.
 Ólj = Ólafur Jóhannesson, 1. þm. Skagf.
 ÓskJ = Óskar Jónsson, þm. V-Sk.
 ÓTh = Ólafur Thors, þm. G-K.
 PZ = Páll Zóphóníasson, 1. þm. N-M.
 PÐ = Páll Þorsteinsson, þm. A-Sk.
 RH = Ragnhildur Helgadóttir, 8. þm. Reykv.
 SÁ = Sigurður Ágústsson, þm. Snæf.
 SB = Sigurður Bjarnason, þm. N-Ísf.
 SBB = Stefán B. Björnsson, 2. (vara)þm. S-M.
 SkG = Skúli Guðmundsson, þm. V-Húnv.
 SÓÓ = Sigurður Ó. Ólafsson, 2. þm. Árn.
 StSt = Steindór Steindórsson, 9. landsk. þm.
 TÁ = Tómas Árnason, 2. (vara)þm. N-M.
 VH = Vilhjálmur Hjálmarsson, 2. þm. S-M.
 ÞK = Þorvaldur Garðar Kristjánsson, þm. V-Ísf.
 ÞÐ = Þórarinn Þórarinsson, 7. þm. Reykv.

Skammstafanir þessar tákna og orðin í fleirtölu og í öllum beygingarfallum.

Efnisyfirlit málaskrár.

Almannatryggingar II. B. 1.

Alþingi: sjá: Erindaskrá, Kosningar, Nefndaskipun, Samkomudagur, Stjórnarskrárbreyting, Stjórnarskrárendurskoðun, Stjórnarskrárnefnd, Þingmannaskrá.

Alþingiskosningar, sjá Kosningar.
Áburðarverksmiðja II. B. 3.

Bankamál, sjá: Byggingarsjóður, Endurlán, Verðtrygging.

Bankavaxtabréf, sjá Byggingarsjóður.
Botnvörpuveiðar, sjá Togarasmið.
Byggingarsjóður ríkisins III. B. 1.

Dýrtíðarráðstafanir, sjá Niðurgreiðsla.

Embætti, embættis- og sýslunarmenn, sjá: Áburðarverksmiðja, Endurlán, Kosningar, Stjórnarskrárbreyting, Stjórnarskrárendurskoðun, Stjórnarskrárnefnd.

Endurlán eftirstöðva af erlendu láni II. B. 2.
Erindaskrá V. 2.
Erlent lán, sjá Endurlán.

Félagsmál, sjá: Almannatryggingar, Byggingarsjóður.

Fiskveiðar, sjá Togarasmið.
Fiskveiðasjóður Íslands, sjá Endurlán.

Hafnarframkvæmdir, sjá Endurlán.
Húsnæðismál, sjá Byggingarsjóður.

Iðnaður, sjá Áburðarverksmiðja.

Jarðbor, sjá Kaup.
Jarðhitarannsóknir, sjá Kaup.

Kaup á jarðbor IV. 3.
Kosningar til Alþingis I. 2; VI. 2.

Landbúnaðarvörur, sjá Niðurgreiðsla.

Landbúnaður, sjá Niðurgreiðsla.

Lántaka fyrir ríkissjóð, sjá: Byggingarsjóður, Endurlán.

Millipinganefnd sjá Verðtrygging.

Nefndaskipun V. 1.

Niðurgreiðsla á landbúnaðarvörum III. B. 4.

Refsingar, sjá Kosningar.

Ræktunarsjóður Íslands, sjá Endurlán.
Rökstuddar dagskrár I. 1 (tvær).

Samkomudagur reglulegs Alþingis 1959 II. A; VI. 3.

Sektir, sjá Kosningar.

Siglingar, skip, sjómenn, sjá Togarasmið.

Sjóðir, sjá: Almannatryggingar, Byggingarsjóður.

Skattar og gjöld, sjá Skattur á.

Skattur á stóreignir IV. 2.

Smiði togara, sjá Togarasmið.

Sparifé, sjá Verðtrygging.

Stjórnarskipunarlög, sjá: Stjórnarskrárbreyting, Stjórnarskrárendurskoðun, Stjórnarskrárnefnd.

Stjórnarskrárbreyting I. 1; VI. 1.

Stjórnarskrárendurskoðun III. B. 2.

Stjórnarskrárnefnd II. A.; VII.

Stóreignir, sjá Skattur á.

Togarasmið IV. 1.

Tryggingamálefni, sjá Almannatryggingar.

Verðtrygging sparifjár III. B. 3.

Visitölutryggð bankavaxtabréf, sjá Byggingarsjóður.

Þingmannaskrá með hústöðum o. fl. V. 3.

Málaskrá.

— Raðað eftir úrslitum. —

I.

Stjórnarfrumvörp.

Samþykkt.

1. Frv. til stjórnarskipunarлага um *breyt. á stjórnarskrá* lýðveldisins Íslands, 17. júní 1944 [1. mál]. Nd.: 1, n. 7 (meiri hl.), n. 10 (minni hl., þar í rökst. dagskrá); Ed.: n. 22 (meiri hl.), n. 24 (minni hl., þar í rökst. dagskrá), 35 stjórnarskipunarlög (= 1).¹⁾
Nefnd: Stjórnarskrárnefndir.
2. Frv. til l. um *kosningar til Alþingis* [3. mál]. Nd.: 3, 14, n. 15 (meiri hl.), n. 17 (minni hl.), 18, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 44 (sbr. 20), 45 lög (= 44, sbr. 20); Ed.: 34 (sbr. 20), n. 37, 38, 39, 40, 41, 43.
Nefnd: Stjórnarskrárnefndir.

II.

Þingmannafrumvörp.

A. Samþykkt.

- Frv. til l. um *samkomudag reglulegs Alþingis 1959* [13. mál]. Nd.: 36; Ed.: 46 lög (= 36).¹⁾

B. Ekki útrædd.

1. Frv. til l. um breyt. á l. nr. 24 29. marz 1956, um *almannatryggingar* [4. mál]. (Flm.: SkG). Nd.: 4, n. 33 (meiri hl.), 42; Ed.: n. 47 (meiri hl.).
Nefnd: Heilbrigðis- og félagsmálanefndir.
2. Frv. til l. um *endurlán eftirstöðva af erlendu láni* samkvæmt 22. gr. fjárlaga fyrir árið 1959 [6. mál]. (Flm.: PÞ, BP, ÓLJ). Nd.: 6.
Nefnd: Fjárhagsnefnd.
3. Frv. til l. um breyt. á l. nr. 40 23. maí 1949, um *áburðarverksmiðju* [12. mál]. (Flm.: EO1). Nd.: 21.

1) Til sparnaðar er sá háttur hafður á prentun laga og þingsályktana í skjalaparti (sjá I. A., II. A., III. A., VI. og VII. í þessari skrá), að texti þeirra er ekki prentaður af nýju, nema hann breytist við fullnaðarafgreiðslu máls, heldur er vísað til þingskjals þess á undan, sem samhljóða er að meginmáli. Svígatölurnar (með =-merki fyrir framan) eru slík þingskjöl.

III.

Pingsályktunartillögur.

A. Samþykkt.

Till. til þál. um *stjórnarskrárnefnd* [5. mál]. (Flm.: GTh, EggÐ, BjörnJ). Ed.: 5, 8 þál. (= 5).¹⁾

B. Ekki útræddar.

1. Till. til þál. um ráðstafanir til fjáröflunar fyrir *byggingarsjóð ríkisins* [2. mál]. (Flm.: ÞÐ). Sp.: 2, 31.
Nefnd: Allsherjarnefnd.
2. Till. til þál. um að ljúka *heildarendurskoðun stjórnarskrár lýðveldisins Íslands* [8. mál]. (Flm.: BFB, HS, TÁ, ÁÐ). Sp.: 11.
3. Till. til þál. um skipun nefndar til athugunar á *verðtryggingu sparifjár* [9. mál.] (Flm.: ÓIJ). Sp.: 12.
Nefnd: Fjárveitinganefnd.
4. Till. til þál. um *niðurgreiðslu á landbúnaðarvörum* [11. mál]. (Flm.: ÁB, ÁÐ, VH, PZ). Sp.: 16.

IV.

Fyrirspurnir.

Bornar upp og ræddar.

1. Fyrirspurn til ríkisstj. um *smíði togara* og ráðstöfun þeirra [7. mál, 1]. (Flm.: HÁ, VH, BjörgJ). Sp.: 9.
2. Fyrirspurn til fjmhr. um *skatt á stóreignir* [7. mál, 2]. (Flm.: ÓIJ). Sp.: 9.
3. Fyrirspurn til ríkisstj. um *kaup á jarðbor* [10. mál]. (Flm.: KK). Sp.: 13.

V.

Önnur skjöl.

1. *Nefndaskipun*, á þskj. 48.
2. *Erindaskrá*, á þskj. 49.
3. *Þingmannaskrá með bústöðum o. fl.*, á þskj. 50.

VI.

Lög sett á þinginu.

(Sbr. I. og II. A. hér að framan.)

1. Stjórnarskipunarlög um breyting á stjórnarskrá lýðveldisins Íslands, 17. júní 1944 (35 = 1).¹⁾ [Lög nr. 51 14. ágúst 1959].
2. Lög um kosningar til Alþingis (45 = 44, sbr. 20). [Lög nr. 52 14. ágúst 1959].
3. Lög um samkomudag reglulegs Alþingis 1959 (46 = 36). [Lög nr. 55 17. ágúst 1959].

VII.

Ályktun þingsins.

(Sbr. III. A. hér að framan.)

Þál. um stjórnarskrárnefnd (8 = 5).¹⁾

1) Sjá aths. neðanmáls á bls. VI.